SUOMEN TAKSILIITTO

2.5.2022

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

LAUSUNTOPYYNTÖNNE
VNS 2/2022 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026

Suomen Taksiliitto ry kiittää mahdollisuudesta saada lausua otsikossa mainittuun Valtioneuvoston selontekoon. Kiinnitämme lausunnossamme huomiota lähinnä hyvinvointialueisiin sekä julkiseen liikenteeseen.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisvaiheessa on syytä huolehtia markkinaehtoisen yritystoiminnan jatkuvuuden edellytyksistä. Hyvinvointialueiden myötä ei ole tarkoituksenmukaista ajautua julkisen palveluverkon laajentamiseen niille yritystoiminnan alueille, joilla olemassa oleva tai markkinaehtoisesti syntyvä yritystoiminta voi tarjota palveluitaan. Hyvinvointialueiden mahdolliset omat markkinoille tulevat yhtiöt johtavat kovin helposti erilaisiin markkinahäiriöihin, kun ko. yhtiöt ovat pääsääntöisesti kilpailullisesti yksityisiä yrityksiä paremmassa asemassa. Jos markkinaehtoiseen toimintaa syntyy julkisesti omistettuja yhtiöitä, niin niiden toiminnan talous ja hallinto tulee avata julkisuuteen täysin avoimesti, samoin niiden tulee osallistua hankintoihin kilpailutusten kautta.

Myönteisenä seikkana näemme selonteossa esille otetun julkisten hankintojen kehittämisen. Toivottavasti siltä osin pääsemme merkittävästi nykytilaa parempaan tilanteeseen. Tällä hetkellä valitettavasti varsin usein hankinta-asiakirjat ja itse hankintaprosessi onnistuu kohtuullisen hyvin, mutta itse hankinnasta ei sitten kukaan enää kanna huolta. Kilpailullisesti tämä on suuri ongelma, kun osa tarjoajista tekee tarjouksen siinä uskossa, että hankita toteutetaan kirjausten mukaisesti ja osa tekee tarjouksen tietäen, etteivät edes aio noudattaa ehtoja. Hankintaprosessin epäonnistuessa markkinaoikeuden prosessi on kohtuullisen yksinkertainen, mutta kun hankintapäätös on tehty, niin itse hankinnan osalta oikeusprosessi on hidas ja usein myös taloudellisesti riskialtis.

Julkisen liikenteen osalta maassamme on valitettavasti kovin usein unohtunut julkisen liikenteen pienin toimija, taksi. Selonteossakin puhutaan varsin paljon joukkoliikenteen kysymyksistä, mutta julkinen joukkoliikenne edellyttää myös ns. viimeisen kilometrin palveluiden toimivuutta. Ilman toimivaa ja saatavilla olevaa taksipalvelua ei joukkoliikenteen liikenneasemat useinkaan ole saavutettavissa, ellei matkustajalla ole käytössään omaa autoa. Kestävän kehityksen ja vihreän siirtymän tavoitteisiin pääseminen edellyttää mahdollisuutta liikkua ilman omaa autoa ja tähän yksi osaratkaisu on taksi.

Joukkoliikenteen osalta on tehty jo pitkään erilaisia palvelutasoselvityksiä, joiden perusteella kunnat, kaupungit ja ELY-keskukset ovat ostaneet täydentävää joukkoliikennepalvelua. Mielestämme tämä toimintatapa pitää saada myös taksiverkoston toimivuuden selvittämiseksi. Osana jukista liikennettä tulee tehdä taksien palvelutasoselvitys ja tarvittaessa yhteiskunnan eri toimijoiden tulee ostopalveluina varmistaa kansalaisten liikkumisen mahdollisuudet koko maan alueella. Tarjoamme tältä osin osaamistamme kaikkien eri tahojen käyttöön.

Julkisen liikenteen toimijoiden verotuksen tasapuolisuus tulee myös saattaa kuntoon. Taksit ovat ammattiliikenteen voimakkaimmin verotettu toimija. Viimeinenkin autoverohuojennus poistuu takseilta ensi kuun lopussa. Onneksi tosin isot esteettömät autot ja koulukuljetusautot ovat verohuojennuksen piirissä, jota voidaan pitää kohtuullisena linja-autojen täyteen verottomuuteen liittyvänä kilpailutekijänä. Taksit maksavat myös täyden ajoneuvoveron käyttövoimaveron ja perusveron. Taksit eivät myöskään ole sähköautojen hankintatuen piirissä toisin kuin mm. sekä yksityiset että ammattikäyttöiset pakettiautot. Taksit eivät ole myöskään romutuspalkkion / kierrätyspalkkion piirissä.

Esitämme, että taksiliikenteeseen rekisteröidyt autot vapautettaisiin tasapuolisen julkisen liikenteen verotuksen nimissä kokonaan ajoneuvoverosta. Verotus on hyväksyttävää ja ymmärrettävää, kun se on tasapuolista ja oikeudenmukaista.

Suomen Taksiliitto ry